La ramaderia extensiva i els incendis.

Opinió | 19-08-2012 | 12:09

La proliferació d?incendis aquest estiu, la seva virulència i l?extensió de massa forestal devastada pel foc han posat sobre la taula la importància de la ramaderia extensiva com una de les eines fonamentals en la prevenció dels focs per la seva interacció amb l?entorn.

Des del sector primari asseguren contundents que allà on hi ha una ovella, una cabra o una vaca pasturant, la muntanya està neta i no hi ha incendis i, si n?hi ha, s?acaben tallant en el lloc on treballa l?agricultor o el ramader (espais més oberts) i els efectes del foc serien menys devastadors.

No obstant això, en els últims anys hi ha hagut una gran reducció de la ramaderia extensiva i l?absència de pastura significa una ràpida i intensa densificació de la vegetació arbustiva, a més d?una acumulació de biomassa herbàcia seca, que augmenta el risc d?incendis forestals, segons reflecteixen diversos estudis.

Entre ells cal esmentar els del grup de recerca especialitzat en sistemes agro-silvo-pastorals sostenibles del Centre d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària d'Aragó i de la Universitat de Saragossa que, des de 2003, analitza, entre d?altres, la relació de la ramaderia extensiva i l?evolució vegetal.

Un dels seus investigadors, Alberto Bernués ha afirmat que, a causa de la reducció de la cabanya ramadera extensiva, la biomassa s?acumula, sobretot la matèria seca, de manera que la combustibilitat és major i es fa més difícil la prevenció.

Bernués defensa aquesta producció pels seus avantatges mediambientals i per la prestació d?uns serveis cada vegada més valorats en la societat, com la cura de l?entorn a través de la prevenció dels incendis forestals.

"Potser la ramaderia extensiva no és tan eficient i rendible, però és més autosuficient", ja que la pastura és gairebé gratuït i sol estar lligat a productes de "molt alta qualitat" com el formatge o la carn.

Tot això s?ha de tenir en compte per posar en valor aquest mètode de producció, el que, a més, pot suposar el "renéixer" de la producció en extensiu, segons Bernués.

Des de fa anys aquest grup de recerca ha posat èmfasi en la necessitat que les polítiques agroambientals es destinin a les explotacions que fan un ús sostenible del sòl i dels recursos pastorals.

Aquesta opinió és compartida per les organitzacions professionals agràries, que reclamen tant al Govern com a la Comissió Europea un major suport a la ramaderia extensiva (principalment d?oví, cabrum i vaca nodrissa) i que valori el seu treball en la protecció del medi ambient i el seu paper a l?hora de mantenir viu el medi rural.

"La tasca de la ramaderia extensiva i, en concret, de la de oví és fonamental en la prevenció d?incendis", ha assenyalat el tècnic de ramaderia de l'Associació Agrària Joves Agricultors, Adolfo Alcalde.

Les ovelles "són com una segadora: es mengen tot la pastura sec i netegen així la muntanya", ha indicat.

No obstant això, "ara moltes muntanyes estan plenes de mala herba", que la cabana s?encarregava de "netejar" de manera natural i que ara s?acumula a terra, amb el consegüent risc d?incendis, ha insistit des de la Coordinadora d'Organitzacions d'Agricultors i Ramaders (COAG), Andoni García.

García ha reclamat una gestió de les muntanyes més integral, "una política forestal on es tingui en compte a la ramaderia extensiva, a més de les necessitats fusteres de la zona", com una altra forma més de diversificació econòmica del medi rural.

Tots insisteixen que "els diners millor destinat serà la prevenció", ha destacat el responsable de ramaderia de Unió de Petits Agricultors i Ramaders (UPA), Román Santalla.

En aquest sentit, Santalla ha plantejat que les ajudes al desenvolupament rural vagin destinades prioritàriament a aquest tipus de ramaderia, a aquesta professió -"el pasturatge és una activitat molt dura"- i que "no es compliqui" la redistribució de les mateixes.

Un millor maneig i un ús racional del que es produeix a les muntanyes és el millor model de prevenció d?incendis, però per a això, segons els investigadors i els productors, cal evitar l?abandonament de les explotacions agroramaderes dedicades al pasturatge.

No hi ha dades desagregades al Ministeri d?agricultura sobre ramaderia extensiva i intensiva, si bé la major part d?oví, cabrum i vaca nodrissa es crien en explotacions extensives.

Les últimes dades reflecteixen un gran descens en el cens d?oví d?una mica més d'un 29% en l?ultima dècada, fins a uns 17,2 milions d?ovelles el 2011, i també del de cabrum, de gairebé un 13% entre 2001 i 2011 , fins uns 2,7 milions d?animals.

Pel que fa a la cabana de vaca dida o alletana, entre els anys 2005 i 2011 ha caigut una mica més d'un 6%, fins poc més de dos milions d?animals.

Fuente: Jesus_D
Autor: Jesus_D